

An Bhruiséil, 6 Meitheamh 2025
(OR. en)

9951/25
ADD 1

ENV 479
CLIMA 196
AGRI 255
FORETS 37
ENER 220
TRANS 230
IND 175
SAN 307

NÓTA CLÚDAIGH

ó:	Ardrúnaí an Choimisiúin Eorpaigh, arna s(h)íniú ag Martine DEPREZ, Stiúrthóir
dáta a fuarthas:	6 Meitheamh 2025
chuig:	Thérèse BLANCHET, Ardrúnaí Chomhairle an Aontais Eorpaigh
Uimh. an doic. ón gCoim.:	C(2025) 3580 annex
Ábhar:	IARSCRÍBHINN a ghabhann leis an Moladh ón gCoimisiún maidir leis na treoirphrionsabail 'Tús Áite don Éifeachtúlacht Uisce'

Gheobhaidh na toscaireachtaí i gceangal leis seo doiciméad C(2025) 3580 annex.

Faoi iamh: C(2025) 3580 annex

IARSCRÍBHINN

a ghabhann leis an

Moladh ón gCoimisiún maidir leis na treoirphrionsabail ‘Tús Áite don Éifeachtúlacht Uisce’

Príomhchleachtais atá éifeachtúil ó thaobh uisce de chun na treoirphrionsabail ‘Tús Áite don Éifeachtúlacht Uisce’ a chur chun feidhme**(1) Rialú níos fearr ar an acmhainn**

Cothromaíochtaí uisce cruinne agus cothrom le dáta a choinneáil ar bun atá bunaithe ar threoraíocht atá ar fáil¹ agus na cothromaíochtaí uisce sin a mheas i gcinntí pleanála a dhéanann difear do thomhaltas uisce agus do bhearta spárála uisce. Chuige sin, ba cheart an ghníomhaíocht seo a leanas a mheas:

- (1) Astarraingtí, cailteanais agus sreabha fillte uisce a bhunú agus faireachán leanúnach a dhéanamh orthu i ngach doibharlach i ngach abhantrach, agus méadrú digiteach uisce le haghaidh astarraingtí agus sceitheadh uisce a chur chun cinn. Ba cheart do sholáthróirí uisce doiciméid agus sonraí maidir leis na hathruithe ar an gcothromaíocht uisce agus ar cháilíocht an uisce a chur ar fáil go poiblí go minic.
- (2) In earnáil an tsoláthair uisce phoiblí, ba cheart a áirithiú go ndéanfar an tomhaltas uisce a mhéadrú ar bhonn aonair do gach foirgneamh agus, i gcás bloic árasán, do gach árasán ar leith. Ba cheart úsáid méadar cliste a spreagadh i gcás ina bhfuil gá le tuairisciú sonraí fíor-ama le haghaidh gnóthachain éifeachtúlachta bhreise, rud a d’fhágfadh gur fiú an infheistíocht.
- (3) Sreabha éiceolaíocha² na ndoibharlach dromchla a bhunú, agus riachtanais na ndoibharlach screamhuisce á gcur san áireamh freisin, i ngach abhantrach chun bheith ar an eolas faoi uasmhéid na n-astarraingtí inbhuanaithe, rud atá ina réamhchoinníoll le haghaidh úsáid réasúnach éifeachtúil uisce. Ba cheart riachtanais na n-úsáideoirí neamhthomhaltacha agus na ceanglais sa reachtaíocht ábhartha a chur san áireamh freisin in uasmhéid na n-astarraingtí inbhuanaithe. Dul i mbun comhordú trasteorann chun sreabha éiceolaíocha a bhunú le haghaidh aibhneacha a thrasnaíonn teorainneacha chun coinbhleachtaí a sheachaint a d’fhéadfadh dochar a dhéanamh do chur chuige éifeachtúil maidir le tomhaltas uisce. Cur chun feidhme éifeachtach sreabha éiceolaíocha a áirithiú trí iad a mheas go córasach i ndálaí le haghaidh ceadanna uisce.
- (4) Measúnú leordhóthanach a dhéanamh, bunaithe ar an treoraíocht atá ar fáil,³ ar ionsánna sáile agus ar ionsánna eile agus ar riachtanais uisce na n-éiceachóras talún spleách agus na n-éiceachóras uisceach gaolmhar agus atá nasctha le doibharlaigh screamhuisce. Teicnící Athlíonta Uiscigh Bainistithe⁴ a chur i bhfeidhm ar bhealach fhreagrach, trí mheasúnú cuimsitheach riosca.

¹ Féach an Chomhstraitéis Cur Chun Feidhme faoi Threoraíocht na Treorach Réime maidir le hUisce Uimh. 34 i ndáil le Cothromaíochtaí Uisce, le fáil [anseo](#).

² Féach Treoraíocht na Comhstraitéise Cur Chun Feidhme Uimh. 31 maidir le Sreabha Éiceolaíocha, le fáil [anseo](#).

³ Féach Treoraíocht na Comhstraitéise Cur Chun Feidhme Uimh. 18 maidir le Stádas Screamhuisce agus Measúnú Treochtaí, atá le fáil [anseo](#).

⁴ Féach Treoraíocht na Comhstraitéise Cur Chun Feidhme Uimh. 39 maidir le hAthlíonadh Uiscigh Bainistithe, le fáil [anseo](#).

- (5) A áirithiú go gcuirfear réamh-mheastacháin maidir leis an athrú aeráide san áireamh sna ceadanna le haghaidh astarraingtí uisce le haghaidh uisce dromchla agus screamhuisce chun éiginnteacht a chur san áireamh chun athruithe amach anseo ar an gcothromaíocht uisce a réamh-mheas agus lena n-ailíneofar ceadanna uisce go rialta chun ró-astarraingtí a sheachaint⁵. A áirithiú go bhfuil an córas lena gceadaítear astarraingtí solúbtha a dhóthain, agus éagsúlachtaí séasúracha móra á gcur san áireamh freisin i gcás inarb iomchuí. Tréimhsí ceadaithe rófhada a sheachaint chun oiriúnú solúbtha a éascú i bhfianaise athruithe ar an gcothromaíocht uisce. Praghsáil iomchuí uisce a chur i bhfeidhm chun úsáid éifeachtúil uisce a áirithiú. Smachtbhannaí atá sách athchomhairleach le haghaidh astarraingtí agus sceitheadh uisce neamhdhleathach, neamhchláraithe nó neamhceadaithe a ghlacadh.
- (6) A áirithiú go n-áireofar ‘cothromaíochtaí uisce’ sna pleananna bainistithe abhantraí agus go ndéanfar tomhaltas uisce a chainníochtú in aghaidh na gníomhaíochta socheacnamaíocha chun pleanáil beart éifeachtúlachta a éascú bunaithe ar mheastacháin ar an acmhainneacht spárála uisce atá fágtha. Gnéithe bainistithe riosca triomaigh a chomhtháthú i bPleananna Bainistithe Abhantraí agus ullmhú don riosca go mbeidh triomaigh fhada ann.
- (7) A áirithiú go mbeidh athléimneacht mar thoradh ar éifeachtúlacht uisce mhéadaithe trí thomhaltas uisce níos ísle. Chun na críche sin:
- prionsabal na haisghabhála costas do sheirbhísí uisce a chur i bhfeidhm ionas go gcuirfidh gach úsáideoir uisce agus gach earnáil úsáide uisce go leordhóthanach le costais na seirbhísí uisce;
 - a áirithiú, le beartais praghsála uisce, go gcuirfear dreasachtaí leordhóthanacha ar fáil chun acmhainní uisce a úsáid ar bhealach níos éifeachtúla bunaithe ar an anailís eacnamaíoch a cheanglaítear faoi Iarscríbhinn III a ghabhann le Treoir 2000/60/CE⁶;
 - úsáid níos fearr agus níos leithne a bhaint as an bprionsabal ‘costas an truaillithe ar an truaillitheoir’ agus as prionsabal an ‘réamhchúraim’, deireadh a chur le fóirdheontais dhíobhálacha chomhshaoil agus sásraí praghsála inacmhainne, córa agus cothroma a áirithiú do gach úsáideoir uisce.

Féadfaidh na Ballstáit, agus an méid sin á dhéanamh acu, aird a thabhairt ar éifeachtaí sóisialta, comhshaoil agus eacnamaíocha na haisghabhála costas agus ar dhálaí geografacha agus aeráide an réigiúin nó na réigiún a ndéantar difear dóibh.

Trédhearcacht iomlán na mbeartas praghsála uisce a áirithiú, go háirithe maidir le leibhéal na dtaraifí, le húsáid na gcistí, agus leis na bearta a dhéantar chun acmhainn an uisce a chaomhnú. Mar ábhar dea-chleachtais, ba cheart é sin a chur i bhfeidhm freisin in earnálacha eile seachas cóireáil uisce óil agus fuíolluisce uirbigh.

(2) **Éifeachtúlacht iompair**

Feabhas a chur ar bhainistiú sceite uisce mar chuid riachtanach de bhainistiú oibríochtúil na gcóras soláthair uisce agus tús áite a thabhairt d’infheistíochtaí chun aghaidh a thabhairt go

⁵ Féach Treoraíocht na Comhstraitéise Cur Chun Feidhme Uimh. 24 maidir le Bainistiú Abhantrach agus leis an Athrú aeráide, atá le fáil [anseo](#).

⁶ Féach Treoraíocht na Comhstraitéise Cur Chun Feidhme Uimh. 1 maidir leis an Eacnamaíocht agus leis an gComhshaoil, atá le fáil [anseo](#).

tapa ar sceitheadh lena ndírítear ar na réimsí soláthair is mó atá i ngátar agus trí úsáid a bhaint as deiseanna cistiúcháin uile an Aontais agus as na huirlisí atá ar fáil.

(3) Éifeachtúlacht stórála

- (a) Tús áite a thabhairt do bhearta coinneála uisce nádúrtha,⁷ san ithir, i bhforaoisí, i screamhuisce agus i mbogaigh, lena laghdaítear galú i gcomparáid le stóráil uisce os cionn na talún i dtaiscumair shaorga.
- (b) Taiscumair shaorga a chothabháil go rialta, lena n-áirítear trí chistiú a imfhálú chun dríodair a bhaint go tréimhsiúil agus sceitheadh a chosc.
- (c) Bainistiú uisce uirbigh a bharrfheabsú trí ‘bailiú uisce báistí’, agus cineálacha eile coinneála uisce nádúrtha agus dlús a chur le leathadh amach beart chun forsceitheadh uisce stoirme a chosc⁸.

(4) Éifeachtúlacht úsáide

- (a) Glacadh na dteicneolaíochtaí, na gcleachtas agus na seirbhísí is fearr atá ar fáil a chur chun cinn chun úsáid éifeachtúil uisce a áirithiú ar fud na n-earnálacha uile, lena n-áirítear tríd an gciortclaíocht a chur chun cinn.
- (b) Athúsáid fuíolluisce a chur chun cinn, seachas uisciú, lena n-áirítear freisin in earnáil na tionsclaíochta, in earnáil an fhuinnimh agus in earnáil an tsoláthair uisce phoiblí agus rioscaí do shláinte an duine á gcosc san am céanna agus aird á tabhairt ar na tionchair chomhshaoil a bhíonn ag sreabha laghdaithe fillte in abhantrach.

(5) Dea-rialachas

- (a) Scéimeanna leithdháilte uisce a fhorbairt atá trédhearcach agus a bhfuil sásra rialachais cuimsitheach acu chun intuarthacht a áirithiú do na húsáideoirí uisce lena mbaineann, lena n-áirítear na húsáideoirí neamhthomhaltacha, agus an inbhuanaitheacht, an chothroime agus urraim do chearta an duine á gcur chun cinn san am céanna. Agus sásraí leithdháilte uisce á gceapadh, ba cheart acmhainneacht spárála uisce na n-earnálacha agus na réigiún a chur san áireamh.
- (b) Beartais shóisialta shonracha a fhorbairt nó a choinneáil ar bun a théann chun tairbhe d’úsáideoirí uisce a bhfuil ioncam íseal acu agus/nó atá leochaileach/imeallaithe chun rochtain ar uisce agus ar shláintíocht a áirithiú do gach duine, mar a cheanglaítear le Treoir 2020/2184 agus le Treoir (AE) 2024/3019.

(6) Oilúint agus ardú feasachta

⁷ Féach, mar shampla, *A guide to support the selection, design and implementation of natural water retention measures in Europe, Capturing the multiple benefits of nature-based solutions* [Treoir chun tacú le roghnú, dearadh agus cur chun feidhme beart coinneála uisce nádúrtha san Eoraip, Leas a bhaint as na tairbhí iomadúla a bhaineann le réitigh dhúlrahbunaithe], atá le fáil [anseo](#); agus Tuarascáil Theicniúil 82 na Comhstraitéise Cur Chun Feidhme *Natural Water Retention Measures* [Bearta Coinneála Uisce Nádúrtha], atá le fáil [anseo](#); agus an tAirmheán Comhpháirteach Taighde *Nature-based solutions for agricultural water management* [Réitigh dhúlrahbunaithe le haghaidh bainistiú uisce talmhaíochta], atá le fáil [anseo](#).

⁸ I gcomhréir le hAirteagal 5 de Threoir (AE) 2024/3019.

- (a) Scileanna a mhéadú agus oiliúint a chur ar na húdaráis bainistithe uisce, agus ar na húdaráis atá freagrach as earnálacha ina n-úsáidtear uisce, chun cuidiú leo an prionsabal ‘tús áite don éifeachtúlacht uisce’ a chur i bhfeidhm chun tomhaltas uisce níos ísle a spreagadh.
- (b) Tacú leis an taighde agus leis an nuálaíocht, scileanna a fheabhsú agus feabhas a chur ar an eolas faoi gach gné de bhainistiú éifeachtúil uisce in earnálacha ina n-úsáidtear an t-uisce. Feasacht tomhaltóirí a ardú maidir leis an tábhacht a bhaineann le huisce a spáráil, agus san am céanna iad a chumhachtú chun gníomhú ar bhealach níos inbhuanaithe i bhfianaise dálaí áitiúla. Áirítear leis sin freisin trédhearcacht a chur ar fáil do thomhaltóirí agus do shaoránaigh maidir le tomhaltas uisce agus bainistiú uisce i gcomhréir le hAirteagal 17 de Threoir 2020/2184 agus le hAirteagal 24 de Threoir (AE) 2024/3019.
- (c) Faisnéis níos fearr do thomhaltóirí a chur chun cinn agus feasacht a ardú maidir le lorg uisce táirgí agus seirbhísí tomhaltóirí trí úsáid a bhaint as uirlisí, amhail Éicilipéad AE, an Pas Táirge Digiteach faoi Rialachán (AE) 2024/1781 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁹.

(7) An ghné idirnáisiúnta

- (a) Prionsabail agus cuspóirí an Mholta seo a chur san áireamh, nuair is ábhartha, agus tacaíocht theicniúil agus airgeadais do thíortha comhpháirtíochta á dearadh.
- (b) Rannpháirtíocht a neartú le hinstiúidí airgeadais amhail an Banc Eorpach Infheistíochta, an Banc Eorpach Athfhoirgníochta agus Forbartha agus an Banc Domhanda, chomh maith leis an earnáil phríobháideach chun infheistíochtaí fadtéarmacha a thabhairt isteach i dtionscnaimh éifeachtúlachta uisce i gcomhréir le cuspóirí straitéis Global Gateway an Aontais¹⁰.
- (c) Dea-chleachtais a chomhroinnt trí phrionsabail agus cuspóirí an Mholta seo a chur chun feidhme agus tacú le hathléimneacht uisce agus éifeachtúlacht uisce sa chomhar idirnáisiúnta.

⁹ Rialachán (AE) 2024/1781 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Meitheamh 2024 lena mbunaítear creat chun ceanglais éicidhearthóireachta le haghaidh táirgí inbhuanaithe a shocrú, lena leasaítear Treoir (AE) 2020/1828 agus Rialachán (AE) 2023/1542 agus lena n-aisghairtear Treoir 2009/125/CE (IO L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>).

¹⁰ Teachtaireacht Chomhpháirteach chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa, chuig Coiste na Réigiún agus chuig an mBanc Eorpach Infheistíochta, *The Global Gateway*, JOIN (2021) 30 final.